

Mestská zeleň – Košice / Skrátená správa

Človek nerobí chybu tým, že posúva hranice svojich možností dopredu, ale tým, že tak činí bez ohľadu na zachovanie prirodzenej kontinuity a harmónie s prostredím, v ktorom žije, zabúdajúc, že je jeho súčasťou.
Milan Kuripolsky

Na budúcnosti je najbáječnejšie to, že ju môžeme sami vytvárať.
Charles Handy

Názov diela:	Urbanistická štúdia „Mestská zeleň Košice“
Objednávateľ:	Mesto Košice, Trieda SNP 48/A, 040 11 Košice
Štatutár:	MUDr. Richard Raši, PhD., MPH - primátor
IČO:	00691135
DIČ:	2021186904
IČO DPH:	SK2021186904
Zhotoviteľ:	Ateliér Dobrucká, s.r.o., Dolnohorská 102, 94901 Nitra
Štatutár:	Ing. Anna Dobrucká,, PhD., konateľ
IČO :	68 730 688
DIČ :	20 22313634
Autori:	Ing. Anna Dobrucká, PhD., autorizovaný krajinný architekt Ing. Eva Vyrosteková, krajinný architekt
Riešiteľský kolektív:	Ing. Anna Dobrucká, PhD. – krajinná architektúra Ing. Eva Vyrosteková – krajinný architekt, grafika Ing. Michaela Mederlyová – autorizovaný krajinný architekt Mgr. Tomáš Veselovský – pomocné práce, grafika
Konzultanti:	Ing. arch. Martin Jerguš, ÚHA mesta Košice Ing arch. Ladislav Kočiš, ÚHA mesta Košice Ing.arch. Zuzana Kolesárová, ÚHA mesta Košice RNDr. Vladimír Stano, hlavný riešiteľ MÚSES 2013 RNDr. Peter Bohuš, Slovenská agentúra životného prostredia
Prerokovanie:	s odbornými organizáciami - december 2014 S verejnosťou - december 2014

Riešené územie:

Riešené územie Košíc tvorí územie okresov Košice I. až IV. a je rozdelené na 22 mestských častí. Celé riešené územie má výmeru 24373 ha, počet obyvateľov je 234432, hustota obyvateľov v administratívnom území mesta je cca 10 obyvateľov na 1 ha. Zastavané územie má výmeru 7059,78 ha, čo predstavuje 29% z celého administratívneho územia mesta. Predložený abstrakt sa sústreďuje na zastavané územie mesta. Extravilán je riešený v rámci MUSES (2013) samostatným dokumentom.

Stav zelene v meste Košice:**Základné údaje o zeleni:**

Riešené územie je rozdelené na prírodný systém a urbánny systém. Prírodný systém predstavuje extravilán mesta a mestských častí, urbánny systém v rámci tejto štúdie predstavuje zastavané územie. Prírodný systém bol podrobne hodnotený v MÚSES (SAŽP 2013), zeleň urbánneho systému nebola doteraz podrobne hodnotená.

Nasledujúca tabuľka ponúka globálne výmery riešeného územia - stav

MC	KOŠICE - Mestská časť	Okres	Rozloha katastrálneho územia (ha)	Rozloha zastavaného územia (ha)	Plochy zelene zastavaného územia (ha)
1	Džungľa	Košice I.	46,90	46,90	15,40
2	Kavečany	Košice I.	1048,95	361,98	330,82
3	Sever	Košice I.	5459,15	489,04	258,26
4	Sídliisko Ťahanovce	Košice I.	825,90	165,90	84,56
5	Staré mesto	Košice I.	433,93	433,93	129,24
6	Ťahanovce	Košice I.	727,04	125,45	64,34
7	Lorinčík	Košice II.	296,91	60,15	44,81
8	Luník IX	Košice II.	106,31	34,82	20,55
9	Myslava	Košice II.	701,23	138,48	92,47
10	Pereš	Košice II.	133,31	129,96	98,28
11	Pol'ov	Košice II.	1295,87	194,00	52,35
12	Sídliisko KVP	Košice II.	179,98	153,76	81,63
13	Šaca	Košice II.	4786,06	1512,80	538,52
14	Západ	Košice II.	551,09	532,34	299,26
15	Dargovských hrdinov	Košice III.	1107,40	275,68	166,54
16	Košická Nová Ves	Košice III.	575,21	106,84	63,42
17	Barca	Košice IV.	1811,05	544,52	361,99
18	Juh	Košice IV.	979,36	931,76	360,31
19	Krásna	Košice IV.	2006,02	240,90	143,76
20	Nad jazerom	Košice IV.	365,33	364,85	178,03
21	Šebastovce	Košice IV.	516,87	61,31	41,46
22	Vyšné Opátske	Košice IV.	419,23	154,40	88,94
			24373,10	7059,78	3514,96

Pomer urbánneho a prírodného systému je cca 1:3, čo je pozitívne zistenie, urbánny systém (zastavané územie) mesta (vrátane mestských častí) má tak vcelku kvalitné zázemie. Plochy

zelene v sídelnej štruktúre (v urbánnom systéme) majú výmeru takmer 3515 ha, index zelene urbánneho systému má hodnotu 0,5, čo svedčí o vyváženosti systému (zastavaného územia). Mesto sa tak javí ako dostatočne zelené mesto a v ňom dlhodobo udržateľná kvalita života. Kvantitatívna hodnota zelene je teda optimálna. Okrem kvantity je však dôležitá i kvalita a funkčnosť zelenej infraštruktúry.

Nasledujúca tabuľka dokumentuje výmeru jednotlivých kategórií zelene v reálne zastavanom území mesta

MC	KOŠICE - Mestská časť	Zeleň verejná spolu (ha)	Zeleň vyhradená spolu (ha)	Zeleň špeciálna spolu (ha)	Zeleň súkromná spolu (ha)	Krajinné prvky spolu (ha)	Plochy zelene celkom (ha)
1	Džungľa	8,84	1,19	0,00	5,37	0,00	15,40
2	Kavečany	5,23	1,04	293,45	29,05	2,06	330,82
3	Sever	68,87	46,43	29,98	111,58	1,41	258,26
4	Sídliisko Ťahanovce	69,05	10,48	4,39	0,39	0,26	84,56
5	Staré mesto	74,92	35,34	1,62	11,29	6,07	129,24
6	Ťahanovce	23,10	8,65	2,01	28,89	1,69	64,34
7	Lorinčík	9,33	0,00	1,04	32,83	1,61	44,81
8	Luník IX	15,27	5,28	0,00	0,00	0,00	20,55
9	Myslava	15,52	1,69	5,17	63,58	6,52	92,47
10	Pereš	2,87	0,82	0,00	94,59	0,00	98,28
11	Poľov	1,89	8,77	0,71	40,80	0,18	52,35
12	Sídliisko KVP	67,39	12,50	0,00	1,00	0,75	81,63
13	Šaca	43,65	421,83	3,98	63,89	5,17	538,52
14	Západ	182,85	49,15	0,00	46,70	20,56	299,26
15	Dargovských hrdinov	68,26	13,16	0,00	36,38	48,73	166,54
16	Košická Nová Ves	6,36	3,50	0,94	50,60	2,02	63,42
17	Barca	34,34	226,32	1,17	87,29	12,87	361,99
18	Juh	186,82	79,33	34,11	53,94	6,11	360,31
19	Krásna	37,28	12,82	2,30	89,19	2,16	143,76
20	Nad jazerom	119,90	42,97	0,00	15,15	0,00	178,03
21	Šebastovce	2,58	8,33	0,52	29,51	0,52	41,46
22	Vyšné Opátske	19,18	9,39	7,65	47,67	5,06	88,94
		1063,50	999,00	389,05	939,67	123,73	3514,96
	Podiel zelene v %	30,3	28,4	11,1	26,7	3,5	100,0

Pomer: zeleň verejná : vyhradená : súkromná - je pomer veľmi priaznivý.
30% : 28% : 27%

Index zelene predstavuje pomer zelene k zastavanému územiu. Hodnota indexu je 0,5, čo je veľmi vysoká hodnota na krajské mesto. Mestské časti "vidieckeho typu" majú index veľmi vysoký, napr. Kavečany až 0,91. Staré mesto má hodnotu 0,3, čo je však dané historicky a je potrebné tento index akceptovať, ale neznižovať a zachovať na súčasnej hodnote. Chrániť je potrebné najmä historické plochy zelene.

Kvalitu zázemia potvrdzuje i výmera lesov k výmere zastavaného územia: cca 1 : 1, Výmera rekreačných lesov mesta je 4887 ha, čo predstavuje 208 m²/obyvateľa, a to je 3x prekročený odporúčaný normatív.

Zeleň podporuje kvalitu života. Mesto pre udržanie kvality života by malo dosiahnuť výmeru 120 m²/obyvateľa. Nasledujúca tabuľka dokumentuje výmeru zelene na 1 obyvateľa podľa jednotlivých mestských častí.

MC	KOŠICE - Mestská časť	Počet obyvateľov	Spolu celkom (m ²)	Zeleň /obyvateľ (m ²)	Prebytok/ /nedostatok zelene v m ² /ob.
1	Džungľa	668	154024	231	111
2	Kavečany	1168	3308174	2832	2712
3	Sever	19599	2582566	132	12
4	Sídliisko Ťahanovce	23349	845609	36	-84
5	Staré mesto	20341	1292409	64	-56
6	Ťahanovce	2137	643396	301	181
7	Lorinčík	411	448145	1090	970
8	Luník IX	6228	205503	33	-87
9	Myslava	2037	924706	454	334
10	Pereš	1511	982818	650	530
11	Poľov	1105	523501	474	354
12	Sídliisko KVP	24726	816339	33	-87
13	Šaca	5407	5385241	996	876
14	Západ (Terasa)	39410	2992566	76	-44
15	Dargovských hrdinov (Furča)	27424	1665416	61	-59
16	Košická Nová Ves	2647	634225	240	120
17	Barca	3367	3619946	1075	955
18	Juh	22094	3603110	163	43
19	Krásna	4083	1437576	352	232
20	Nad jazerom	24441	1780281	73	-47
21	Šebastovce	645	414613	643	523
22	Vyšné Opátske	1634	889429	544	424
		234432	35149595	150	30

Priemerná hodnota zelene na 1 obyvateľa presahuje odporúčaných 120 m² a dosahuje hodnotu 150 m²/obyvateľa. Z tabuľky vyššie vyplýva, že dostatok zelene majú najmä mestské časti po obvode mesta (Kavečany, Myslava, Lorinčík, Pereš, Poľov, Barca, Košická Nová Ves, Krásna, Šebastovce a Ťahanovce), teda MČ vidieckeho typu. Pozitívnu bilanciu zelene na 1 obyvateľa má MČ Košice - Sever, sídlisko postavené v 50-tych rokoch 20. storočia, kedy doznievala vlna tzv. záhradných miest. Pozitívnu bilanciu má ešte MČ Košice-Juh. Negatívnu bilanciu má MČ Košice-Staré mesto, čo je však dané historickou štruktúrou zástavby a vývojom mesta. Negatívnu bilanciu majú MČ, pozostávajúce vo veľkej miere zo sídlisk. Z nich relatívne najlepšie obstála MČ Západ (najmä Luník I, II), ktorá bola vybudovaná ešte v 60-tych rokoch 20. storočia.

Zeleň má v mestách nie len architektonickú, dekoračnú, estetickú funkciu, ale i funkciu ekostabilizačnú, hygienickú, urbanistickú, pričom v súčasnosti sa uplatňujú trendy vytvorenia funkčnej zelenej infraštruktúry a trendy "vtáhovania" krajinných prvkov do zastavaného územia, najmä z dôvodu prevetrávania, ochladzovania prostredia. Na význame získavajú plochy verejnej zelene, ktorá je dostupná v ľubovoľnom čase, s výmerou nad 2 ha a s priemetom korún na plochu zelene nad 60%. Tieto nároky na funkčné plochy zelene však už pre mesto nie sú veľmi priaznivé.

Verejná zeleň v zastavanom území:

Verejná zeleň predstavuje výmeru 1063,50 ha, čo je 34% výmery plôch zelenej infraštruktúry v rámci zastavaného územia mesta. Zeleň verejná je vo vlastníctve alebo v správe mesta. Verejná zeleň je voľne prístupná. Funkcia verejnej zelene spočíva prioritne v tvorbe pohodového prostredia, v relaxácii a podpore estetických kvalít prostredia.

Tabuľka dokumentuje výmeru jednotlivých podkategórií verejnej zelene v jednotlivých mestských častiach

MC	KOŠICE - Mestská časť	Rekreačný les (ha)	Parky (ha)	Zeleň pri bytových domoch (ha)	Drobné parkovo upravené plochy (ha)	Zeleň komunikácií a železníc (ha)	Ochranná, sprievodná a izolačná zeleň (ha)	Nevyužívané plochy zelene (ha)
1	Džungľa				1,4	2,84	1,39	3,21
2	Kavečany				0,30	1,14	1,36	2,43
3	Sever		13,4	23,70	7,76	11,40	7,78	4,83
4	Sídliisko Ťahanovce		0,38	19,25	2,17	14,15		33,1
5	Staré mesto		11,05	22,5	7,95	15,77	5,88	11,77
6	Ťahanovce			0,56		4,13	0,76	17,65
7	Lorinčík				0,15	0,91		8,28
8	Luník IX			3,14	0,04	4,82		7,27
9	Myslava				0,58	3,38	2,95	8,61
10	Pereš				0,24	2,07		0,56
11	Poľov				0,35	1,54		
12	Sídliisko KVP		0,91	23,24	3,43	8,39		31,42
13	Šaca		5,67	6,32	4,56	15,34	8,05	3,71
14	Západ	12,03	5,49	70,29	19,18	25,51	2,03	48,32
15	Dargovských hrdinov		0,98	39,65	9,87	12,70		5,06
16	Košická Nová Ves			0,3	0,71	3,96	0,02	1,38
17	Barca		7,28		9,53	4,71	2,53	10,29
18	Juh			28,20	11,14	54,21	11,22	82,05
19	Krásna			0,09	0,57	4,19	7,26	25,17
20	Nad jazerom		6,8	40,81	3,67	17,29	6,25	45,09
21	Šebastovce				0,05	1,56		0,97
22	Vyšné Opátske			0,34	1,14	3,6	6,99	7,11
		12,03	51,95	278,38	84,78	213,63	64,47	358,26
	% z verejnej zelene	1%	5%	8%	26%	20%	6%	34%

Prekvapujúce je, že plochy nevyužívané (nejasná funkcia) tvoria až 34% plôch verejnej zelene !!. Tieto plochy predstavujú istý potenciál pri rozvoji zelene v meste, resp. rezervné plochy pre inú funkciu. Ďalej z tabuľky vyplýva, že rekreačný les (Borovicový háj s potenciálom budúceho parku), parky (plochy nad 0,5 ha) a drobné parkovo upravené plochy (plochy pod 0,5 ha) spolu majú výmeru 148, 76 ha (len 6% plôch zelene). Znamená to, že Košice majú veľký deficit parkov a treba hľadať potenciál na dobudovanie kvalitných parkových plôch zelene. To by mala byť prioritou mesta pre skvalitnenie urbánneho prostredia a dizajnu verejných priestranstiev v nasledujúcom období. Z uvedeného vyplýva, že v súčasnosti ani nie tak kvantita, ako kvalita plôch zelene predstavuje pre Košice najväčší

problém. V budúcnosti môže i kvantita zelene predstavovať problém v udržateľnom rozvoji mesta.

Parky a malé parkovo upravené plochy:

Parkové plochy sú plochy zelene s výmerou nad 0,5 ha, s najväčšou kvalitou, teda zeleň zdravá, udržiavaná, komponovaná, polyfunkčná, vhodná pre oddych, krátkodobú rekreáciu i pre spoločenské aktivity. Štandardy udávajú potrebu parkových plôch 8-14 m²/obyvateľa.

Tabuľka dokumentuje výmeru plôch parkovej zelene na 1 obyvateľa

MC	KOŠICE - Mestská časť	Počet obyvateľov	Parky s výmerou nad 0,5 ha (m ²)	m ² /1obyv	Parky a drobné parkovo upravené plochy spolu (m ²)	Spolu m ² /1 obyv.
1	Džungľa	668		0	13982	20,9
2	Kavečany	1168		0	3015	2,6
3	Sever	19599	133976	6,8	211526	10,8
4	Sídlisko Ťahanovce	23349	3777	0,2	25495	1,1
5	Staré mesto	20341	110463	5,4	190007	9,3
6	Ťahanovce	2137		0	0	0,0
7	Lorinčík	411		0	1491	3,6
8	Luník IX	6228		0	427	0,1
9	Myslava	2037		0	5812	2,9
10	Pereš	1511		0	2388	1,6
11	Poľov	1105		0	3468	3,1
12	Sídlisko KVP	24726	9122	0,4	43429	1,8
13	Šaca	5407	56683	10,5	102308	18,9
14	Západ	39410	54884	1,4	246686	6,3
15	Dargovských hrdinov	27424	9786	0,4	108474	4,0
16	Košická Nová Ves	2647		0	7057	2,7
17	Barca	3367	72805	21,6	168079	49,9
18	Juh	22094		0	111390	5,0
19	Krásna	4083		0	5678	1,4
20	Nad jazerom	24441	67970	2,8	104706	4,3
21	Šebastovce	645		0	525	0,8
22	Vyšné Opátske	1634		0	11370	7,0
		234432	519466	2	1367313	5,8

Výsledky uvedené vyššie sú **prekvapivé**. Mesto, ktoré disponuje dostatkom plôch zelene, nemá parky. Zistené boli **len 2 m²** parkových plôch na obyvateľa, čo je žalostne málo. Ak sa k parkovým plochám pripočítajú i drobné parkové úpravy (parkovo upravené plochy s výmerou pod 0,5 ha, ktoré v urbánnom systéme majú len minimálny význam), potom mesto dosahuje hodnotu **5,8 m²/1 obyvateľa**. I tento údaj je hlboko pod odporúčané výmery 8-14 m²/ob. Dokonca ani MČ Západ (Terasa) a KVP nemajú dostatok parkov na daný počet obyvateľov, hoci majú veľmi dobre riešenú urbanistickú kompozíciu. Na sídlisku Terasa sú 3 parky: Zuzkin (výmera 3,08 ha.), Katkin (výmera 1,03) a Aničkin (výmera 1,38), ale tieto parky situáciu nezachraňujú. Odporúčaná norma je naplnená len v prípade MČ Košice-Barca (21,6 m²/ob.) a môžeme pripustiť i MČ Šaca (10,5 m²/ob.), pričom v Šaci je jeden

park neprístupný, druhý je nezodpovedne likvidovaný. Ostatným mestským častiam parky chýbajú. Drobné parkové plochy nemôžu nahradiť kvalitné parky, pretože sú to skôr plochy podporujúce urbánny dizajn. Mesto by teda malo jednoznačne podporiť tvorbu parkov. Nestačí naďalej jestvujúce parky „dekorovať“, dotvárať, ale sústrediť sa na nové parkové plochy. Len nové, kvalitné parkové plochy dokážu udržať kvalitu a pohodu života v meste. Mesto potrebuje parky i za cenu odkupovania pozemkov, prípadne je potrebné sa dohodnúť s majiteľmi na zriadení parku pre verejnosť tak, aby to bolo pre obidve strany výhodné. (Príkladom môže byť napr. malé mesto Montmélian vo Francúzsku, ktoré až 20 rokov postupne vykupovalo pozemky, aby dnes mohlo naplniť svoju víziu mesta rozvíjajúceho sa na princípoch trvalej udržateľnosti.) Košice nutne potrebujú dobudovať práve túto podkategóriu verejnej zelene - parky.

Tab.č.9 Nasledujúca tabuľka predstavuje parkové plochy nad 0,5 ha a malé parkové plochy s výmerou pod 0,5 ha

ID	Názov	MČ	Význam	Výmera (ha)
1	Park pred poliklinikou sever	3	lokálny park	1,11
2	Komenského park	3	lokálny park	1,42
3	Park - na Aničke	3	park celomestského významu	9,89
4	Park Obrancov mieru	3	lokálny park	0,73
5	Parčík	4	malá parková plocha	0,38
6	Drevený trh	5	malá parková plocha	0,36
7	Parčík pri kaplnke sv.Michala	5	malá parková plocha	0,27
8	Parčík pred divadlom - fontána	5	malá parková plocha	0,20
9	Angelinum	5	malá parková plocha	0,21
10	Parčík na Jesennej ulici	5	malá parková plocha	0,24
11	Mestský park	5	park celomestského významu	9,58
12	Park pri mariánskom stĺpe	5	malá parková plocha	0,18
13	Drocárov park	12	lokálny park	0,91
14	Park pri barokovom kaštieli	13	obvodový park	3,44
15	Park pri klasicistickom kaštieli	13	obvodový park	2,23
16	Katkin park	14	lokálny park	1,03
17	Zuzkin park	14	obvodový park	3,08
18	Aničkin park	14	lokálny park	1,38
19	Parčík na Furči	15	lokálny park	0,98
20	Park Barca	17	park celomestského významu	7,28
21	Jazero	20	park celomestského významu	6,79
	Celkom			51,69

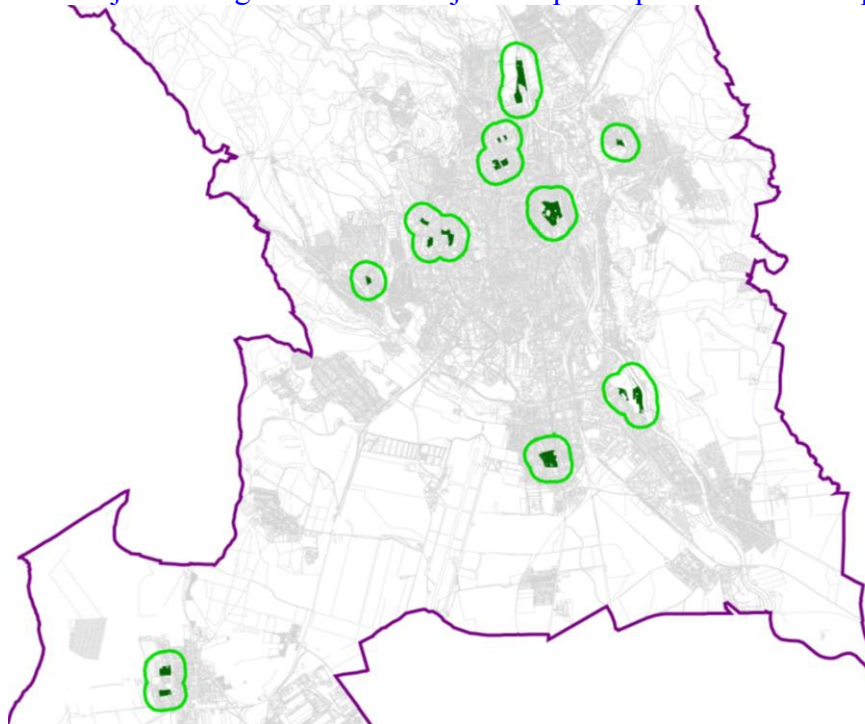
Košice sú krajské mesto, východná metropola. Avšak park regionálneho významu (s výmerou nad 10 ha) sa v zastavanom území nenachádza. Borovicový háj nie je park, preto v tabuľke absentuje, avšak má potenciál prebudovania na park. Parky celomestského významu (5-10 ha) sa nachádzajú v MČ3 Sever (rekreačná zóna Anička) 5 – MČ Staré mesto, 17 - Barca a 20 - Nad jazerom. V niektorých zdrojoch sa uvádza ako park i „Park mládeže“ (MČ Sever), avšak je to plocha zelene s inými funkciami - časť plochy tvorí nefunkčné ihrisko pri škole, ďalšia časť je rozdelená do dvoch areálov MŠ a zvyšné časti tvoria medziblokové a uličné priestory, čiže o parku sa v tomto prípade hovoriť nedá. Názov lokality v tomto prípade je zavádzajúci.

Na základe odporúčaných noriem by mesto malo disponovať parkovými plochami o výmere 188-328 ha. Mesto disponuje parkovými plochami (väčšie ako 0,5 ha) o výmere 49,85 ha. Mesto vykazuje v tomto ukazovateli deficit 137,7 ha až 278,4 ha. Mesto by sa malo v rámci stratégií územného rozvoja zamerať na budovanie parkov. Parky sú verejné priestranstvá určené na rekreáciu, pobyt, komunikáciu, zhromažďovanie. V súčasnosti majú i význam adaptačný na klimatické zmeny. Parky by sa mali stať prioritou mesta do roku 2030. Mesto našťastie disponuje kvalitným prírodným zázemím a rekreačnými lesmi v bezprostrednej blízkosti mesta.

Dostupnosť parkov - indikátor TUR

Medzi indikátory trvalej udržateľnosti rozvoja miest sa zaraďuje i dostupnosť zelene, hlavne parkových plôch pre obyvateľov. Dostupnosť (teda vzdialenosť od objektov na bývanie k parkom) by mala byť podľa nemeckých štandardov do 300 m (plochy do 5 ha) a do 500 m (plochy nad 5 ha).

Nasledujúci kartogram dokumentuje dostupnosť parkov do 300 m pre obyvateľov

Plochy s dostupnosťou do 300 m v sídelnej štruktúre predstavujú spolu výmeru 750 ha.

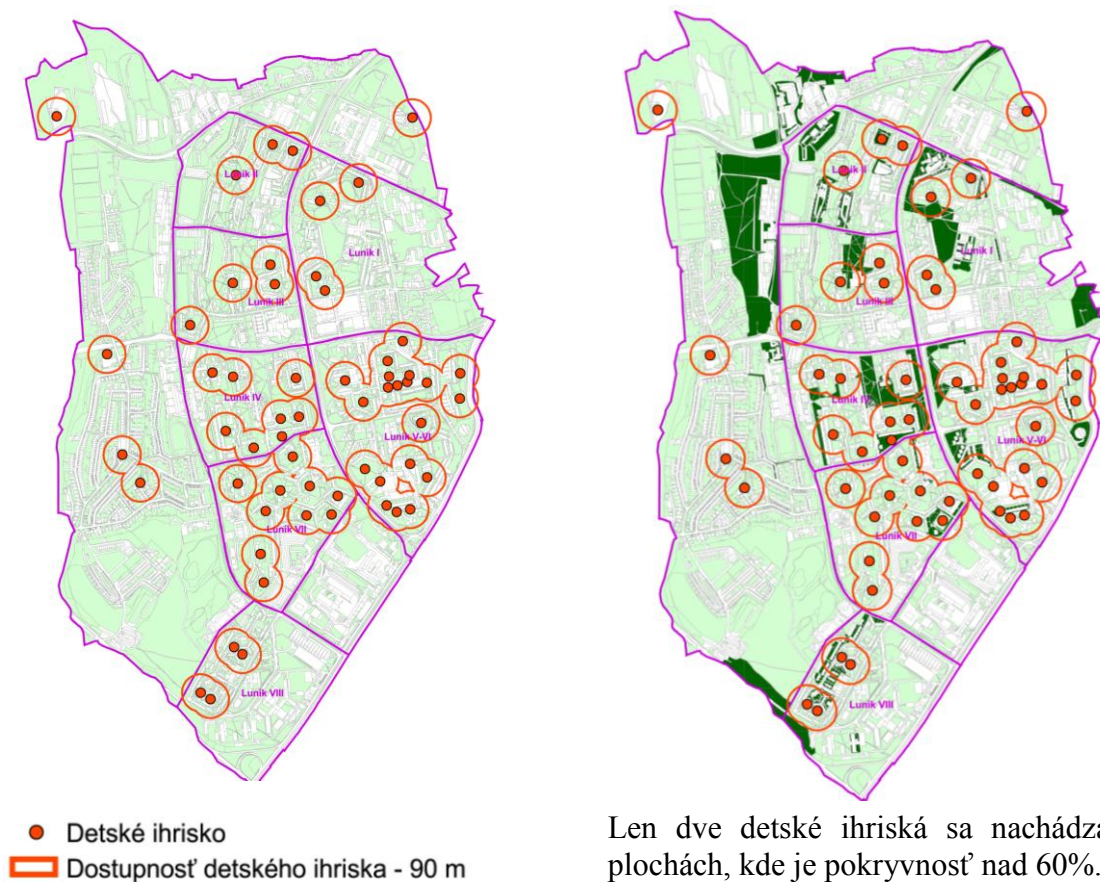
Košice v tomto smere nenapĺňajú indikátor trvalej udržateľnosti, plochy zelene nie sú pre obyvateľov „operatívne“ dostupné. Mesto má pokrytie dostupnými **parkami s výmerou nad 0,5 ha** len na necelých 11%. Plocha dostupnosti celkom predstavuje výmeru len 750 ha. Mestu chýba teda sieť parkov, ktoré sú jadrami zelenej infraštruktúry, sú centrami spoločenského a kultúrneho života a rozvoja sociálnych vzťahov. Mesto však disponuje plochami zelene, ktoré tento deficit môžu rýchlo upraviť. To si však bude vyžadovať značné investície, investície „pre občana“. Prioritne za takúto plochu možno označiť Borovicový háj v MČ Západ, ktorý je vo veku cca 40-ročného porastu a nutne potrebuje zdravotné i kompozičné zásahy. Všetky ostatné plochy potrebujú väčšie investície v prepočte na m².

Zeleň pri bytových domoch

V Košiciach je spolu 31 sídlisk. Postavené boli v rôznom období, čo sa odráža i v podiele zelene na sídliskách. Výmera plochy sídlisk spolu je 1023 ha. Plochy zelene na sídliskách vykazujú plochu 287 ha, čo je 28%. Index zelene by nemal byť nižší ako 0,4, avšak v Košických sídliskách má priemernú hodnotu 0,28, čo znamená ohrozenú udržateľnosť kvality života na sídliskách. Veľmi nízky koeficient vykazujú sídliská Komenského, Kuzmányho II., Nad Kalváriou a Pri parku. Najviac plôch zelene (z hľadiska kvantitatívneho) vykazuje sídlisko Pod Rozáliou, a to až 0,61, ďalej Terasa, Železníky a Krásna. Zeleň pri bytových domoch v niektorých lokalitách má potenciál byť transformovaná na kategóriu parku. Tieto plochy je potrebné riešiť projekčne, zabezpečiť kvalitný dizajn, založenie zelene, prítomnosť vodného prvku je tiež vhodná.

Detské ihriská

Deti sú z hľadiska prívalových horúčav riziková skupina obyvateľov, preto by detské ihriská mali byť chránené, najlepšie stromami. Avšak v Košiciach sú práve deti vystavené úpalu (viď obrázky nižšie). Pre MŠ a iné detské zariadenia normatív odporúča 25 m² zelenej plochy na 1 dieťa, čo v sledovanej MČ Západ nie je naplnené. Detské ihriská sú situované mimo stromami zatienených plôch, niektoré areály MŠ a ZŠ tiež nemajú dostatočné výmery plôch zelene a pokryvnosť areálu korunami stromov na 60%. Situáciu dokumentujú nasledovné kartogramy.

Aleje:

V uličných parteroch sú aleje častým prvkom. Je to fenomén, ktorý skľudňuje ulice, má hygienickú, mikroklimatickú i estetickú funkciu. Niektoré aleje tvoria "zelené osi" a je možné ich označiť za „historické“ prvky. Za takéto je možné považovať alej na Moyzesovej ulici (nutná revitalizácia), topoľová alej na Slaneckej ulici (nutná rekonštrukcia až výmena stromov), alej z jaseňov v rekreačnej zóne Anička, apod. Celkom bolo na záujmovom území zistených 521 alejí v zastavanom území mesta. Ich dĺžka celkom bola cez 97 km, čo spolu predstavuje cca 13 tis. stromov. Väčšina alejí je komponovaná z jedného druhu drevín (až 393 alejí = 75%), zvyšné aleje (25%) tvorilo viac druhov drevín. Oblúbené druhy sú: javory (celkom 20% alejí), breza, katalpa, hrab, jaseň, gledíčia, platan, topole, čerešne, lípy a majestátne pagaštany. Ihličnaté stromy tiež tvorili menšie alejové formácie, spolu ich bolo 21. Alejam je venovaná samostatná príloha urbanistickej štúdie.

Zeleň vyhradená, areálová

Zeleň vyhradená spolu predstavuje výmeru 995 ha. Je to zeleň pri objektoch občianskej vybavenosti, zeleň predškolských, školských a univerzitných areálov, zeleň zdravotníckych areálov, športovísk, rekreačných zariadení a výrobných areálov. Najväčší podiel má zeleň výrobných areálov, a to až 749 ha, čo predstavuje 75% plôch zelene v tejto kategórii. Z toho najväčší podiel predstavujú výrobné areály v Šaci (U.S.Steel) a v Barci (priemyselný areál). Zeleň školských areálov zaberá 137 ha, čo je necelých 14% zelene v tejto kategórii. Pri porovnaní štandardov a reálneho stavu pri objektoch občianskej vybavenosti bol zistený nedostatok zelene cca 23 ha. Zeleň pri zdravotníckych zariadeniach má výmeru 24 ha spolu. Nemocnica L. Pasteura má plochy zelene v súlade s normatívmi.

Zeleň pri školských zariadeniach

Zeleň školských areálov nenadväzuje na tradíciu rozľahlých školských záhrad, ako bola napr. dievčenská škola Uršuliniek postavená v roku 1905, kde záhrada mala i svoju parkovú časť, bazén, tenisové kurty. V súčasnosti školské areály plochami šetria (max. naplnia predpísaný normatív, nie však všetky), alebo sú tieto plochy z veľkej časti nevyužívané. Normatív odporúča pre ZŠ 40 m² na žiaka. Spolu je v meste 174 školských zariadení. Materských škôlok bolo zistených 64. Prieskumom sme zistili, že asi polovica predškolských a školských zariadení nenapĺňa normatívy zelene. Zhotoviteľ UŠ odporúča spracovať podrobnejšiu štúdiu, ktorá by sa venovala len problému školských zariadení.

Tabuľka uvádza ZŠ, ktoré naplnili odporúčaný normatív 1 ha/areál (10000 m²)

Druh školy	MC	ZŠ s výmerou areálu nad 1 ha - názov školy	Výmera (m ²)
Základná škola	3	Základná škola Polianska Košice - Sever	15506
Základná škola	18	Základná škola Užhorodská	10928
Základná škola	12	Základná škola Mateja Lechkého	29616
Základná škola	12	ZŠ Janigova, Spojená škola sv. Košických mučeníkov	17964
Základná škola	12	ZŠ Drabova	16311
Základná škola	14	Súkromná základná škola	23390
Základná škola	14	Základná škola, Považská 12	11876
Základná škola	14	Základná škola Kežmarská 28	16017
Základná škola	14	Základná škola Bernolákova 16	15102
Základná škola	8	ZŠ Podjavorinskej	18406

Druh školy	MC	ZŠ s výmerou areálu nad 1 ha - názov školy	Výmera (m ²)
Základná škola	14	Základná škola, Petzvalova 4	10666
Základná škola	18	Základná škola Požiarnicka ul.	17411
Základná škola	5	ZŠ, Nám. L. Novomeského	14059
Základná škola	20	ZŠ Družicová	16841
Základná škola	19	Základná škola s Materskou Školou Sv.Marka Križna	19702
Základná škola	15	ZŠ Postupimská	11542
Základná škola	15	Základná škola na Fábryho ulici 44 v Košiciach	29370
Základná škola	13	ZŠ Mládežnícka 2	10034
Základná škola	4	ZŠ Belehradská	13751

Zeleň špeciálna

Do tejto kategórie patrí zeleň pri sakrálnych objektoch, zeleň cintorínov a špeciálnych vojenských a bezpečnostných zložiek. Zeleň pri sakrálnych objektoch predstavuje výmeru necelé 4 ha. Zeleň cintorínov vykazuje nedostatok plôch. V porovnaní s odporúčanými normatívmi mestu chýba cca 40 ha cintorínskych plôch. Nedostatok plôch sa nahrádza kolumbáriami a urnovými hájmi.

Mestský cintorín a cintorín Rozália disponujú značným podielom zelene a historickými stromami, ktoré sú vhodné na legislatívnu ochranu. Mestský cintorín má nesmiernu historickú hodnotu, výborné kompozičné riešenie a pietnu atmosféru. V súčasnosti sa rozširuje, pričom v nových častiach dominujú urnové háje a kolumbária. Je prekvapujúce, že nový cintorín nenadväzuje kompozíciou, štruktúrou, hmotami na pôvodný cintorín a ani nedáva možnosť výberu pochovania zosnulých a že sa formuje bez kontextu na starý mestský cintorín. Ďalším významným ale chátrajúcim objektom je evanjelický cintorín, židovský cintorín, park s pagaštanovou alejou pri klasicistickom kaštieli v Šaci, historické stromy apod.

Historická zeleň:

Najvýznamnejším sakrálnym objektom je Kalvária. I dnes je táto lokalita z hľadiska urbanistického, krajinárskeho i kultúrno-historického jedno z dominantných lokalít v meste. Hoci je to pamiatkovo chránený areál nesmiernej kultúrno-historickej hodnoty, priestor s géniom loci, miesto pútí, modlitieb a príbehov, stav objektov i zelene na Kalvárii nezodpovedá jej významu. Stromy na Kalvárii boli vysadené v roku 1830, čiže dnes sú to takmer 200 ročné stromy. Dnes sú poškodené, nedostatočne udržiavané, doplnené o nevhodné druhy, nekoncepčné výsadby. Kalvária chátra a svedčí o neúcte občanov k vlastnej histórii. Nástup na Kalváriu je najviac deštruovaný nie len novými výsadbami, ale i nešetrným zaobchádzaním so stromami. Jedným z fenoménov riešeného územia je rieka Hornád a jej vplyv na vývoj mesta. Rieka je od mesta izolovaná, nedostupná, prísne regulovaná, ale predstavuje využiteľný potenciál v rozvoji zelenej a modrej infraštruktúry.

Historické plochy zelene boli postupne zaberané, z pôvodných 367 ha je dnes zachovaných len 177 ha (48%). Ďalší záber týchto plôch je potrebné obmedziť z dôvodu ochrany prírodného a kultúrneho dedičstva.

Návrh rozvoja zelene v meste Košice:

Urbanistická štúdia pracuje s predpokladom nárastu počtu obyvateľov z 234432 na 280000 a s rozšírením zastavaného územia na 10 196 ha (nárast o 44%). Rozrastanie mesta bude realizované na úkor prírodného prostredia, záber predstavuje plochu 3136 ha. V rámci tohto záberu by mali byť plochy zelene na 50% územia, z veľkej časti budú využité súčasné vegetačné plochy, čo je v súlade s i návrhmi MÚSES. Celé mesto by po realizovaní návrhu malo mať plochy zelene na výmere 4897 ha. Návrh je tak značne ambiciózny, pretože táto výmera prekračuje odporúčaný normatív a predstavuje plochy zelene o výmere 175 m²/obyvateľa. Index zelene bude predstavovať hodnotu 0,48 v rámci zastavaného územia. Mesto tak potvrdí svoj imidž udržateľného mesta vhodného pre život. Navyše mesto má možnosť ďalšieho rozvoja, tiež si udržiava kvalitné zázemie, disponuje dostatkom vodných zdrojov, a toto všetko mu pridáva na atraktivite.

Návrh uvažuje s intenzívnejším prepojením zelenej infraštruktúry s prírodným prostredím, a to prioritne zeleňou popri vodných tokoch a alejami pri komunikáciách. Štúdia v rámci vízie predpokladá i obnovu krajinnej štruktúry v prospech nelesnej drevinnej vegetácie. Pôjde o jedno z adaptačných opatrení na klimatické zmeny, ktoré okrem podpory biodiverzity bude mať pozitívny vplyv i na mikroklimu. Pri šetrnejšom obrábaní pôdy, pri udržiavaní jej optimálnych fyzikálnych a chemických vlastností sa zvýši i schopnosť vsiakavosti vody do pôdy. Štúdia navrhuje vytvorenie "zeleného prstenca" okolo mesta i podporu zelenej kompozičnej osi v podobe rieky Hornád. Mesto bude budovať tiež plochy urbánnej zelenom prioritne parky. Niektoré navrhované opatrenia týkajúce sa hlavne zmeny funkcie územia sú v polohe vízie, avšak dávajú základ tvorby územia v dlhodobejšej perspektíve.

Predpokladaný nárast plôch zelene do roku 2030 v jednotlivých mestských častiach dokumentuje nasledovná tabuľka:

MC	KOŠICE - Mestská časť	Rozloha zastav. územia do r. 2030 v ha	Výmera všetkých kategórií v ha	verejná zeleň (ha)	Vyhraďená zeleň (ha)	Špeciálna zeleň (ha)	Súkromná zeleň (ha)	Krajinné prvky v zastav. území (ha)
1	Džungľa	46,9	15,49	0,00	1,19	0,00	5,37	0,00
2	Kavečany	412,75	358,82	5,49	1,88	293,25	58,11	0,09
3	Sever	617,57	344,30	89,20	78,90	31,00	144,79	0,00
4	Sídliisko Ťahanovce	248,31	103,78	72,09	19,61	4,39	7,69	0,00
5	Košice - Staré mesto	433,93	127,31	76,46	41,30	0,19	9,06	0,30
6	Ťahanovce	214,6	106,07	20,24	15,33	8,88	61,61	0,00
7	Lorinčík	60,2	59,36	8,22	0,72	1,23	49,15	0,05
8	Luník IX	34,82	21,88	16,20	5,26	0,42	0,01	0,00
9	Myslava	255,01	145,31	50,57	6,72	5,51	82,46	0,06
10	Pereš	162,81	97,96	2,48	0,95	0,00	94,54	0,00
11	Poľov	360,87	209,14	8,46	123,86	0,71	75,93	0,13
12	Sídliisko KVP	173,62	81,27	61,51	18,78	0,00	0,98	0,00
13	Šaca	2453,03	980,91	112,97	775,39	3,98	87,14	1,26
14	MČ Košice - Západ	543,47	285,71	194,88	50,83	0,00	39,77	0,23

MC	KOŠICE - Mestská časť	Rozloha zastav. územia do r. 2030 v ha	Výmera všetkých kategórií v ha	verejná zeleň (ha)	Vyhradená zeleň (ha)	Špeciálna zeleň (ha)	Súkromná zeleň (ha)	Krajinné prvky v zastav. území (ha)
15	Sídliisko Dargovských hrdinov - Furča	468,59	153,10	97,92	16,88	0,00	38,01	0,27
16	Košická Nová Ves	243,89	176,19	71,86	20,56	1,83	81,93	0,00
17	Barca	845,79	403,74	40,20	264,79	1,17	95,04	2,54
18	MČ Košice - Juh	949,18	377,74	203,82	109,21	34,11	30,26	0,33
19	Krásna	1076,03	528,80	272,37	68,35	2,30	185,76	0,01
20	Nad jazerom	364,82	144,05	92,02	47,04	0,00	5,00	0,00
21	Šebastovce	75,75	47,46	3,58	10,31	0,52	31,79	1,08
22	Vyšné Opátske	154,4	128,66	55,54	19,58	0,35	53,19	0,01
	Rok 2030	10196,34	4897,05	1565	1697,44	389,84	1237,58	6,37
	Rok 2013	7059,78	3514,96	1063,5	999,0	389,05	939,67	123,73
	Kategórie zelene v % (rok 2013/rok 2030)		100	32 / 30	35 / 28	8 / 11	25 / 27	0,1 / 3,5
	Porovnanie v %	+	+	+	+	-	-	-

Štúdia podporuje prioritne budovanie parkov s výmerou nad 0,5 ha, a to ako v súčasnom zastavanom území, tak i v rozšírenom území mesta. Výmery rozvoja plôch verejnej zelene (vrátane parkov) dokumentuje nasledovná tabuľka:

MC	KOŠICE - Mestská časť	lesoparky (ha)	parky (ha)	zeleň pri bytových domoch (ha)	ostatná parkovo upravená zeleň (ha)	zeleň doprav. zariad. (ha)	ochranná, sprievod. izolačná zeleň (ha)	nevyužívané plochy zelene (ha)	verejná zeleň (ha)
1	Džungľa	0,0	0,0	0,0	2,73	3,48	2,72	0,00	8,93
2	Kavečany	0,0	1,5	0,0	0,46	1,36	2,14	0,00	5,49
3	Sever	16,6	21,3	19,9	7,35	10,46	13,58	0,00	89,20
4	Sídliisko Ťahanovce	1,7	14,3	32,5	1,20	13,22	9,05	0,10	72,09
5	Košice - Staré mesto	1,5	17,4	19,7	7,56	19,42	10,92	0,00	76,46
6	Ťahanovce	3,5	5,1	2,3	0,00	3,82	5,50	0,00	20,24
7	Lorinčík	0,0	5,9	0,0	0,15	1,19	1,00	0,00	8,22
8	Luník IX	0,0	0,0	3,2	0,04	3,98	9,02	0,00	16,20
9	Myslava	14,0	5,1	21,6	0,58	3,38	5,94	0,00	50,57
10	Pereš	0,0	0,0	0,0	0,41	2,06	0,00	0,00	2,48
11	Poľov	0,0	4,8	0,6	0,35	1,88	0,90	0,00	8,46
12	Sídliisko KVP	8,1	16,4	25,3	2,55	8,73	0,46	0,00	61,51
13	Šaca	0,0	6,6	6,5	4,65	18,33	76,86	0,00	112,97
14	MČ Košice - Západ	28,3	50,1	64,4	14,10	24,38	13,57	0,03	194,88
15	Sídliisko Dargovských hrdinov - Furča	8,8	15,2	34,0	8,59	12,56	18,74	0,00	97,92

MC	KOŠICE - Mestská časť	lesoparky (ha)	parky (ha)	zeleň pri bytových domoch (ha)	ostatná parkovo upravená zeleň (ha)	zeleň doprav. zariad. (ha)	ochranná, sprievod. izolačná zeleň (ha)	nevyužívané plochy zelene (ha)	verejná zeleň (ha)
16	Košická Nová Ves	32,7	15,3	16,8	0,71	5,86	0,44	0,00	71,86
17	Barca	0,0	10,0	0,0	9,68	9,30	11,20	0,00	40,20
18	MČ Košice - Juh	7,0	66,1	23,3	9,52	67,13	30,76	0,00	203,82
19	Krásna	98,2	22,7	72,0	0,57	11,12	67,83	0,00	272,37
20	Nad jazerom	5,2	16,4	31,1	4,15	15,58	19,54	0,00	92,02
21	Šebastovce	0,0	1,8	0,0	0,05	1,69	0,00	0,00	3,58
22	Vyšné Opátske	29,2	0,0	10,1	1,14	3,27	11,83	0,00	55,54
	V ha	254,8	296,2	383,1	76,52	242,20	312,01	0,13	1565,00
	V %	16,3	18,9	24,5	4,89	15,48	19,94	0,01	100
	Porovnanie s r. 2013		5%	26%	8%	20%	6%	34%	

Z uvedenej tabuľky je zrejmé, že budovanie lesoparkov a parkov je pre mesto prioritou. Zároveň plochám, ktoré boli doteraz nevyužívané, bude priradená nová funkcia, čím získajú na kvalite. Nasledujúca tabuľka dokumentuje predpokladané budovanie parkov a lesoparkov v jednotlivých mestských častiach, a to v dvoch etapách - do roku 2020 o 222 ha a do roku 2030 o ďalších 264 ha. Nárast parkov dokumentuje nasledujúca tabuľka:

		1	2	3	4	5
MC	KOŠICE - Mestská časť	Stav 2013 parky a lesoparky spolu (ha)	Návrh 2020 parky a lesoparky spolu (ha)	ROZDIEL 1.etapa	Výhľad 2030 parky a lesoparky spolu (ha)	ROZDIEL 2.etapa
1	Džungľa	0	0,00	0	0,00	0
2	Kavečany	0	0,00	0	1,53	1,53
3	Sever	13,40	21,31	7,91	37,95	24,55
4	Sídlisko Ťahanovce	0,38	10,12	9,74	16,00	15,62
5	Košice - Staré mesto	11,05	18,84	7,79	18,84	7,79
6	Ťahanovce	0	3,50	3,5	8,59	8,59
7	Lorinčík	0	0,00	0	5,88	5,88
8	Luník IX	0	0,00	0	0,00	0
9	Myslava	0	2,34	2,34	19,06	19,06
10	Pereš	0	0,00	0	0,00	0
11	Poľov	0	0,00	0	4,78	4,78
12	Sídlisko KVP	0,91	23,28	22,37	24,49	23,58
13	Šaca	5,67	5,67	0	6,62	0,95
14	MČ Košice - Západ	17,52	74,27	56,75	78,43	60,91
15	Sídlisko Dargovských hrdinov - Furča	0,98	24,03	23,05	24,03	23,05
16	Košická Nová Ves	0	0,48	0,48	48,07	48,07
17	Barca	7,28	7,28	0	10,02	2,74

		1	2	3	4	5
MC	KOŠICE - Mestská časť	Stav 2013 parky a lesoparky spolu (ha)	Návrh 2020 parky a lesoparky spolu (ha)	ROZDIEL 1.etapa	Výhľad 2030 parky a lesoparky spolu (ha)	ROZDIEL 2.etapa
18	MČ Košice - Juh	0	65,35	65,35	73,15	73,15
19	Krásna	0	7,13	7,13	120,89	120,89
20	Nad jazerom	6,80	21,68	14,88	21,68	14,88
21	Šebastovce	0	0,00	0	1,83	1,83
22	Vyšné Opátske	0	1,28	1,28	29,18	29,18
	Výmera spolu v m2	639765	2865633	2225868	5510150	4870385
	Výmera spolu v ha	63,98	286,56	222,58	551,01	487,03
	Nárast plôch zelene			Zastavané územie		Rozšírené územie

Tento plán je značne ambiciózny a zakladanie parkov je finančne náročné, avšak deficit z minulých období je vhodné vyrovnať v prospech nasledujúcich generácií. Udržaním zelene (najmä kvalitnej zelene a prijateľnej mikroklimy) sa mesto stane ešte atraktívnejším. Treba mať na zreteli, že park sa hmotovo-priestorovo vyvíja dlhodobo, min. 30-50 rokov. Nasledujúce generácie potrebujú tiež kvalitné prostredie na život. Košice túto perspektívu majú.

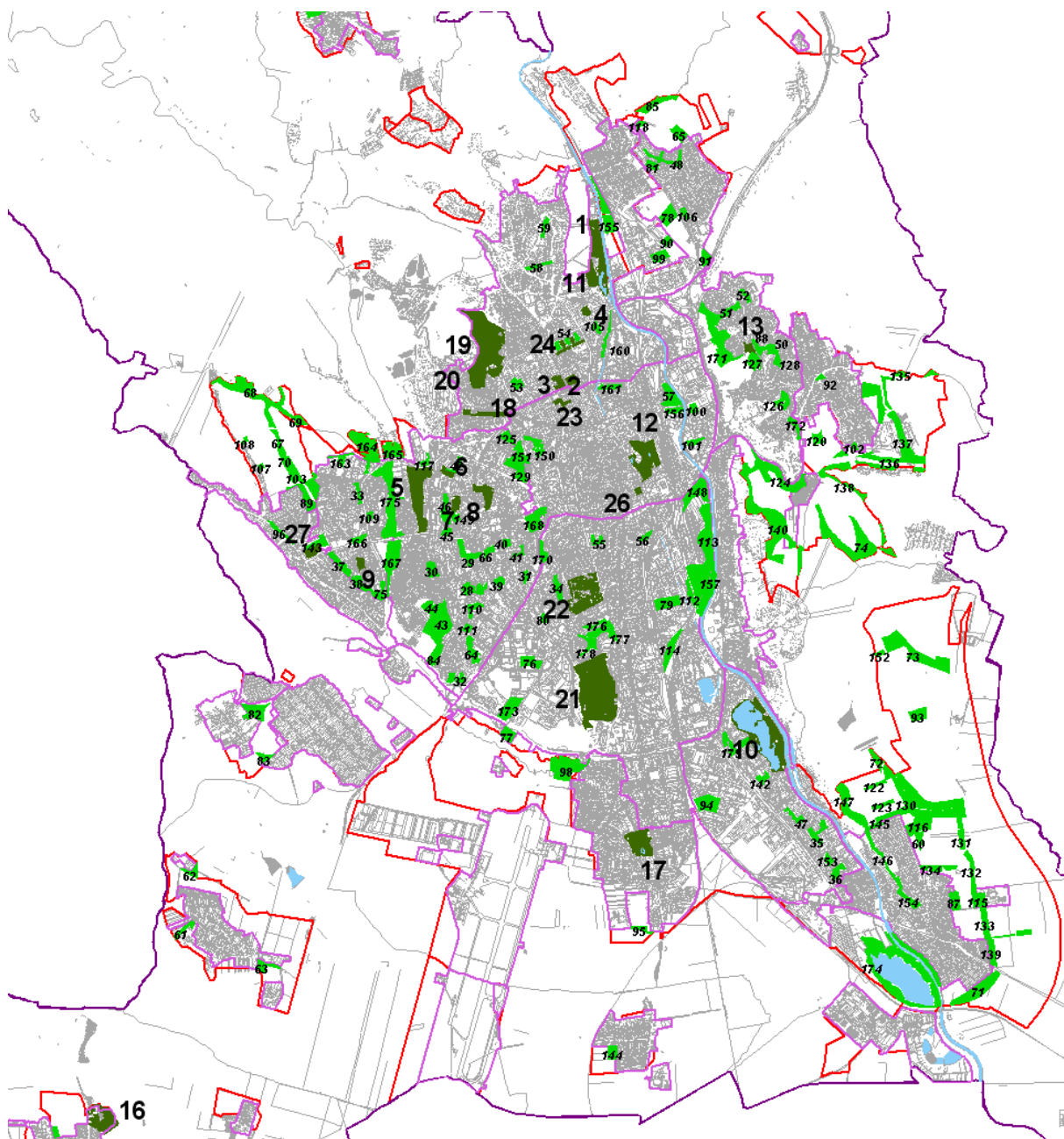
Okrem parkov štúdia predkladá návrh budovať i sprievodnú zeleň tokov, komunikácií ale i peších a cylistických trás. Najmä renaturalizácia tokov a zapojenie rieky Hornád do urbánneho územia je pre pohodu bývania dôležitým momentom. Kontakt s vodou pri súčasnom trende klimatických zmien naberá na význame. Návrh preto uvažuje s vybudovaním lužných lesov pri Hornáde, čo súvisí i s opätovným vybrežovaním Hornádu na uvoľnené plochy, pôjde však o riadené vybrežovanie.

Tiež pešie trasy vedúce cez mesto je dôležité podporiť zeleňou, ktorá bude tvoriť "ochrannú vrstvu" ("slnečník) nad chodcami najmä v čase prípalových horúčav. Snaha autorov štúdie je podporiť "zelené" pešie trasy naprieč celým mestom a vytvoriť "zelenú promenádu".

Štúdia tiež uvažuje o riešení nevyužitých plôch, resp. brownfieldov v prospech zelene. V dlhodobom horizonte sa uvažuje napr. o zrušení vlečky vlakovej stanice a jej prebudovanie na park a na lužný les, pričom by časť lesa bola "zaplavovaná" Hornádom. Tým by sa podporilo i zadržiavanie a vsakovanie vody v území, ochladenie územia v letnom období, vlhkejšia mikroklima, vyššia druhová diverzita apod. V iných prípadoch je možné v rámci brownfieldov budovanie napr. komunitných záhrad, edukačných plôch apod.

Ďalej návrh uvažuje s vybudovaním "ekoduktov", teda "zelených mostov" najmä pre peších v rámci trás a cyklotrás. Bol by to inovačný a inšpiratívny provok v urbánnom prostredí a zároveň i architektonicky zaujímavý prvok. Mesto tiež bude musieť redukovať intenzitu dopravy, resp. pretrasovať dopravné ťahy. Příklad: obnoviť Mlynský náhon a dorpať tepnu v jeho trase uložiť pod Mlynský náhon. Tým by sa opätovne vrátila voda do mesta. Je to odvážna vízia, avšak nie je nová a mesto o nej už uvažovalo. Práve odvážnymi riešeniami a rozvojom zelene môže mesto podporiť internú i externú atraktivitu svojho územia a posilniť tak svoju pozíciu východnej metropoly.

Rozširovanie parkov dokumentuje i nasledovný obrázok, kde tmavozelené plochy sú parky existujúce a svetlozelené plochy sú parkové plochy navrhované :

Podrobne sú analýzy plôch zelene v meste Košice i návrhy na riešenie zelenej infraštruktúry riešené v základnom texte urbanistickej štúdie "Mestská zeleň Košice I., II. a III."

V Nitre, 12.2014
Dobrucká